

Obsah

Předmluva	13
Nejdůležitější pojmy používané v textu publikace	14
MIKROBIOLOGIE	23
Mikroorganismy a lidský organismus	24
Třídy patogenních mikroorganismů	25
A. Viry	25
B. Bakterie	26
C. Fungi (houby, plísně, kvasinky)	26
D. Parazité	26
1 Bakteriologie	27
1.1 Klasifikace bakterií, stavba a fyziologie bakteriální buňky	27
<i>Klasifikace bakterií</i>	27
<i>Stavba bakteriální buňky</i>	30
<i>Fyziologie bakteriální buňky</i>	33
1.2 Bakteriální genetika	36
1.3 Normální mikrobiální flóra lidského těla	37
<i>Význam rezidentní mikroflóry</i>	37
<i>Vývoj osídlení lidského organismu bakteriální mikroflórou</i>	38
<i>Přirozené obranné bariéry</i>	40
1.4 Základní principy mikrobiologické diagnostiky	41
2 Virologie	48
Klasifikace virů	49
Morfologie virů	49
Kultivace virů	50
3 Mykologie	52
4 Parazitologie	54
IMUNOLOGIE	57
1 Imunitní systém	57
Anatomický a fyziologický základ imunitní odezvy	57

Buňky imunitního systému	58
Vznik a průběh imunitní odpovědi	60
2 Imunitní mechanismy	63
Vrozená imunita	63
Získaná imunita	64
Aktivní a pasivní imunita	66
2.1 Humorální imunita	67
<i>Protilátky</i>	<i>67</i>
<i>Fáze humorální imunitní odezvy – primární a sekundární imunitní odpověď</i>	<i>68</i>
2.2 Buněčná imunita	70
3 Immunologické laboratorní metody	71
4 Klinická imunologie	72
Imunodeficience	72
Alergie	73
Autoimunita	73
Modulace imunitní odpovědi	74
EPIDEMIOLOGIE	75
1 Obecná epidemiologie infekčních nemocí	75
1.1 Proces šíření nákazy	75
<i>Původci nákaz</i>	<i>75</i>
<i>A. Zdroj původce nákazy</i>	<i>77</i>
<i>B. Přenos a cesta šíření původce nákazy</i>	<i>79</i>
<i>Přímý přenos</i>	<i>80</i>
<i>Nepřímý přenos</i>	<i>81</i>
<i>C. Vnímavý hostitel</i>	<i>82</i>
<i>Formy výskytu nákazy</i>	<i>83</i>
1.2 Epidemiologická opatření	84
1.2.1 <i>Epidemiologická opatření zaměřená na eliminaci zdroje</i>	<i>85</i>
<i>Diagnostika, izolace a léčba nemocných</i>	<i>85</i>
<i>Hlášení infekčních nemocí</i>	<i>85</i>
<i>Aktivní vyhledávání nemocných a z nemoci podezřelých</i>	<i>86</i>
1.2.2 <i>Epidemiologická opatření zaměřená na přerušení přenosu nákazy</i>	<i>87</i>
<i>Dezinfekce a sterilizace</i>	<i>87</i>
1.2.3 <i>Epidemiologická opatření zaměřená na zvýšení odolnosti populace – očkování</i>	<i>89</i>

	<i>Vakcíny a jejich typy</i>	89
	<i>Dynamika tvorby protilátek</i>	91
	<i>Očkování</i>	91
	<i>Organizace očkování</i>	95
	<i>Očkování proti vybraným nálezám</i>	97
	<i>Očkování před cestami do zahraničí</i>	103
	<i>Pasivní imunizace</i>	104
	<i>Perspektivy ve vývoji a použití vakcín</i>	105
1.3	<i>Epidemiologická surveillance</i>	108
2	Speciální epidemiologie vybraných infekčních nemocí	109
2.1	<i>Alimentární nákazy</i>	109
	<i>Salmonelózy</i>	109
	<i>Břišní tyfus</i>	112
	<i>Paratyf</i>	114
	<i>Kampylobakterióza</i>	115
	<i>Shigelóza</i>	116
	<i>Cholera</i>	118
	<i>Infekce vyvolané Escherichia coli</i>	120
	<i>Listerióza</i>	123
	<i>Průjmová onemocnění virového původu</i>	124
	<i>Alimentární intoxikace</i>	128
	<i>Virová hepatitida A (VHA)</i>	132
	<i>Virová hepatitida E (VHE)</i>	135
	<i>Přenosná dětská obrna (poliomyelitida)</i>	137
	<i>Neurodegenerativní onemocnění vyvolaná priony</i>	138
	<i>Parazitární nákazy</i>	139
2.2	<i>Respirační nákazy</i>	146
	<i>Tuberkulóza (TBC)</i>	147
	<i>Meningokokové infekce</i>	150
	<i>Pertuse – dávivý kašel</i>	152
	<i>Parapertuse</i>	154
	<i>Hemofilové infekce</i>	156
	<i>Streptokoková angína a spála</i>	157
	<i>Pneumokokové infekce</i>	159
	<i>Záškrt</i>	160
	<i>Legionelové infekce</i>	162
	<i>Chlamydiové infekce vyvolané Ch. pneumoniae</i>	163
	<i>Chřipka</i>	164

<i>Ostatní akutní respirační infekce</i>	167
<i>Infekční mononukleóza a další projevy nákazy EB virem</i>	168
<i>Plané neštovice, pásový opar</i>	170
<i>Spalničky</i>	172
<i>Zarděnky</i>	175
<i>Příušnice</i>	176
2.3 Nákazy přenášené vektorem	178
<i>Lymeská borrelióza</i>	179
<i>Klíšťová encefalitida (Středoevropská klíšťová encefalitida)</i>	181
<i>Dengue</i>	183
<i>Malárie</i>	184
<i>Žlutá zimnice</i>	185
2.4 Ektoparazitární nákazy	187
<i>Svrab</i>	187
<i>Pedikulóza</i>	189
2.5 Nákazy přenášené poraněním zvířetem (a kontaktem s biologickým materiálem zvířat)	190
<i>Vzteklina</i>	191
<i>Tetanus</i>	193
<i>Tularemie</i>	195
2.6 Nákazy přenášené sexuálním stykem	196
<i>Kapavka</i>	197
<i>Syfilis</i>	198
<i>Chlamydiové infekce vyvolané C. trachomatis</i>	199
<i>Nákazy vyvolané lidskými papilomaviry</i>	201
<i>Trichomoniáza</i>	202
2.7 Nákazy přenášené krví a dalšími biologickými materiály	203
<i>HIV/AIDS</i>	204
<i>Virová hepatitida B (VHB)</i>	207
<i>Virová hepatitida C (VHC)</i>	210
<i>Virová hepatitida D (VHD)</i>	213
2.8 Infekce spojené se zdravotní péčí (HAI)	214
HYGIENA	221
1 Obory hygieny a náplň jejich činnosti	221
<i>Ochrana veřejného zdraví</i>	222
<i>Podpora veřejného zdraví</i>	224

2	Zdraví a jeho determinanty	227
	Životní styl	227
	Životní a pracovní prostředí	228
	Zdravotní péče	229
3	Vliv vybraných faktorů životního prostředí na zdraví	229
	Ovzduší	229
	Voda	233
4	Výživa a její vliv na zdraví	237
	Bílkoviny	238
	Tuky	238
	Cholesterol	239
	Margaríny	239
	Sacharidy	239
	Vláknina	240
	Energetická hodnota potravy	241
	Doporučené výživové dávky	241
	Alkohol	242
	Cizorodé látky	242
5	Hygiena provozu stravovacích služeb	243
6	Hygiena provozu zdravotnických zařízení	244
	Osobní hygiena pracovníků ve zdravotnictví	244
	Osobní ochranné prostředky	245
	Manipulace se stravou	246
	Manipulace s prádlem	247
	Úklid	247
	Odpady	248
	Pracovní podmínky ve zdravotnictví	248
Příloha 1		
	Vzorový provozní řád zdravotnického ambulantního zařízení	250
Příloha 2		
	Vzorový provozní řád zdravotnického zařízení a ústavu sociální péče	254
	Rejstřík	259

Rejstřík

- A**
- aerosol 81–82, 162, 181, 192, 196, 207, 216, 231, 247
 - aglutinace 69, 71, 124
 - aktivace komplementu 64, 69–70
 - alergen 73
 - alergie 73–74, 91, 237, 249
 - alimentární intoxikace 77, 81, 128
 - alkohol 27, 35, 82, 218, 225–226, 228, 241–242, 249
 - anamnestická reakce 14, 16, 91
 - anatoxin 14, 89, 98
 - angína 28, 157–158, 168, 195, 217
 - antigen 14–16, 20–22, 31, 46–47, 50–51, 57–59, 60–63, 65–74, 86, 89–91, 94, 98, 121, 165, 206–208, 213
 - antigenémie 14
 - antigenicita 61
 - antitoxicity 69
 - antitoxin 14, 104, 131–132
 - asanace 88, 129, 189
 - asepse 14, 130, 132, 207, 216
 - atmosférické srážky kyselá 232
 - autoimunita 73–74
 - autoimunitní nemoci 73–74
- B**
- bacilární úplavice 21, 24, 28, 46, 76, 80–81, 86–87
 - bakteriální genetika 36
 - bakteriální kolonie 38, 40, 44, 52
 - bakterie 15, 17, 21, 23, 25–28, 30, 32–44, 46, 50, 52, 63–64, 70, 76, 89–90, 96, 98, 105, 110, 113, 117, 119, 146, 153, 161–162, 179, 190, 195, 198, 203–204, 231, 235
 - acidorezistentní 27
 - aerobní 29, 33, 38, 43
 - anaerobní 29, 35, 38–40, 43, 190
 - enzymy 30, 35, 41, 64, 73, 129
 - fakultativní 30, 40, 43
 - gramnegativní 27–28, 31, 33, 110, 121
 - grampozitivní 27–28, 31, 123
 - metabolismus 35
 - anabolický 35
 - energetický 35
 - katabolický 35
 - nutriční požadavky 33, 36
 - růstová křivka 34
 - tvar 27, 29–30, 36, 42
 - bakteriemie 15, 45, 157
 - bakteriofág 36–37, 48, 113
 - bariérová technika 245
 - bičíkovci 54
 - bičíky 28, 32, 35, 55
 - bílkoviny 16, 30, 32, 35, 104, 238, 240–241
 - biologická hodnota potravy 238, 241, 246
 - biosyntéza 35
 - biotop 14, 19, 83, 179
 - booster efekt 14, 16, 19, 66, 91, 94, 100
 - Bordetella* 28
 - *parapertussis* 146, 154–155
 - *pertussis* 39, 98, 146, 153–154
 - Borrelia burgdorferi* 83, 179
 - botulismus 28, 66, 85, 104, 130–132, 243
 - kojenecký 131–132
 - botulotoxin 30, 130

- břišní tyfus 42, 76, 79, 81–82, 87, 92, 103, 112–113, 235
- buněčná stěna 27–28, 30–31, 41
- buňky NK 63–64, 70
- C
- C-reaktivní protein 64
- Campylobacter jejuni* 115
- citlivost 49, 179, 191, 208
- cizorodé látky 14, 57–58, 64, 104, 242
- Clostridium botulinum* 104, 130–132
- Clostridium tetani* 84, 104, 190, 193–194
- Corynebacterium diphtheriae* 104, 161
- cytokiny 62–63, 70, 74
- cytomegalovirus 17, 79, 80–81, 105, 168, 203
- cytoplazmatická membrána 30–31
- cytotoxicita 58, 63, 70
- Č
- červi 17, 24, 26, 54–55, 75, 145
- činnosti epidemiologicky závažné 86, 88, 114, 126, 134, 136, 221–223, 244
- D
- dávivý kašel viz pertuse
- dekontaminace 87, 245, 251–252, 255, 257
- deoxyribonukleová kyselina viz DNK
- deratizace 14, 88, 120
- detekce
- antigenů a protilátek 46–47, 71–72
 - buněčné imunity 148
- dezinfekce 14, 87–88, 92, 112–114, 116, 118, 120, 122, 129–130, 134, 136, 142, 145, 154, 162, 169, 193, 202, 207, 216, 219, 235, 247–248, 250–252, 254–255, 257
- diagnostika helmintóz 56
- difterický toxin 30, 98
- DNK 25, 31–32, 35–37, 48, 50
- doporučené výživové dávky 241
- dusičnanová alimentární methemoglobinémie 231, 235
- dusičnany 231, 235–237
- dusitany 231, 235
- dynamika titru protilátek 20, 47, 51
- E
- Echinococcus granulosus* 143–144
- elektroforéza 71
- elektroimunodifuze 71
- eliminace 84–85, 109, 148–149, 173, 184, 187, 222
- eliminace nákazy 14–15, 20, 14–15
- ELISA 72, 124, 127
- emise 233
- primární 230
 - sekundární 230
- encefalitida klíšťová 21, 48, 77, 81, 83–85, 89, 96, 102, 180–181, 196
- endemický výskyt 15, 83, 99, 113–114, 118, 121, 134, 137, 143, 151, 183, 186, 193, 213
- energetická hodnota potravy 228, 237, 241
- enterotoxin 30, 119, 121, 128
- Enzyme-linked immunosorbent assay viz ELISA
- epidemické cykly 15, 83
- epidemie 15, 37, 83–84, 87, 96, 100–101, 119, 125, 127, 129, 133, 135, 137, 146, 151, 158, 161–163, 165, 167, 170, 177, 182, 187, 196, 204
- epidemiologická opatření 78, 84–85, 87, 89, 108, 12, 114, 116–117, 120, 122, 124, 126–127, 129–130, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 144–145, 150, 152, 154–155, 157, 159–161, 163–164, 166, 168–169, 171, 173, 176–177, 180, 182–183, 185–186, 188, 190, 192, 194, 196, 198–200, 202–203, 206, 209, 212, 214

- epidemiologické studie 92, 105, 108
 epidemiologicky závažné činnosti 86, 88, 114, 116, 118, 122, 126, 134, 136, 222–223, 244
 epitopy 61
 epizoozie 84, 102
 eradikace 84–85, 97, 108–109
 eradikace nákazy 15
 erysipel 157–158
Escherichia coli 28, 40, 120, 216, 235
 etiologické agens 15, 17, 20, 75, 153, 156, 216, 218
 expozice nákaze 15, 68, 73, 76, 82, 96, 99–100, 102, 104–105, 135, 139, 151, 171, 174, 181, 190, 209–210, 224, 231–233, 236–237, 249, 251–252
- F**
 fagocytóza 15, 63–64, 69, 72–73
 fagotypizace 37, 110, 113, 117
 fenotyp 36
 fimbrie 33
 Flagellata 54
 Fungi 23, 26, 38, 52, 75
 – kultivace 52
 – patogenicitá 52
- G**
 gen 25, 32, 36, 90
 genetická informace 36, 49
 genotoxické látky 249
 genotyp 36, 100, 127, 208, 212–213
 genové inženýrství 36
 gramnegativní tyčinky 28, 39, 119, 156
 Gramovo barvení 27, 42, 46
- H**
Haemophilus influenzae typu b 90, 98, 106–107, 154, 156–157
 HAI viz Infekce spojené se zdravotní péčí
 haploidní 36
 haptény 61
 HBeAg 208–209
 HBsAg 86–87, 207–210, 213–214
 helminti 15, 55–56, 143
 hemokultivace 45–46
 hemolýza 44
 hemolyziny 30, 44
 hepatitida virová
 – A (VHA) 48, 78, 80–81, 86, 89, 96, 100, 103–104, 132–133, 135, 209, 235
 – B (VHC) 17, 22, 48, 66, 76, 78–82, 86–87, 90, 98–100, 103, 105–107, 157, 203, 207–209, 213
 – C (VHC) 48, 79, 81, 87, 105, 203, 210–212
 – D (VHD) 203, 213
 – E (VHE) 80, 105, 135, 235
 HIV 20, 22, 48, 76, 79–81, 86–87, 140, 148, 150, 160, 187, 198, 203–207, 209
 hlášení infekčních nemocí 85–86
 hlísti 55
 hnisavé afekce 46, 81
 hostitel 15–22, 24–26, 37, 48, 54–56, 58, 60, 62, 64, 70, 73, 75–77, 79–83, 108, 141–143, 147, 170, 189, 217–218
 houby 15, 17, 26, 52, 75, 122, 216, 223
 hyfy 52
 hygiena
 – dětí a mladistvých 222–223
 – osobní 114, 117, 120, 122, 124, 126–127, 129–130, 134, 136, 144–145, 164, 169, 188, 190, 202, 219, 244–245, 251, 255
 – práce 222–223
 – předmětů běžného užívání 223
 – vody 233–237
 – výživy 124, 223
 – zdravotnických zařízení 244
 hygienická smyčka 246

- Hymenolepis nana* 55, 142–144
hyperimunní globulin 66, 99, 102, 105, 171, 194, 208, 210
hyperimunní séra 104
hypogamaglobulinémie 72
- CH
chemoprolaxe 15, 120, 150, 152, 185, 205, 207
chladový řetězec 15, 92, 94
cholera 28, 76, 82, 86–87, 92, 103, 105, 118–119, 121
cholesterol 228, 238–242
chromozom 31–32, 35–36
chřipka 21, 48–49, 77, 80, 83, 85–86, 96, 101, 146, 164–168
- I
IgA viz imunoglobulin A
IgD viz imunoglobulin D
IgE viz imunoglobulin E
IgG viz imunoglobulin G
IgM viz imunoglobulin M
imise
– plynné 230
– primární 232
– sekundární 232
– tuhé 231
imisní limity 233
impetigo 157
imunita
– aktivní 22, 66
– buněčná 15–16, 41, 59, 62, 65, 70, 72, 74, 91, 147–148, 200, 204
– celulární 65–66
– humorální 41, 62, 65, 67–68, 70, 74
– pasivní 66, 101, 104
– protilátková 15–16, 59, 61, 65–66, 72
– přirozená 25
– T lymfocyty 66, 70
– vrozená 63–65
– získaná 15–16, 63–65
imunitní mechanismy vrozené 63
imunitní odpověď 14, 16, 41, 57–58, 60–61, 63, 65, 73–74, 82, 90–91, 218
– anamnestická viz imunitní odpověď: sekundární
– primární 16, 66, 68, 91
– sekundární 16, 68–69
– specifická 57, 61, 65
imunizace pasivní 21, 94, 104–105, 134–135, 171, 193, 208–209
imunodeficiencie 16, 72–74, 148
imunodifuze 71
imunofluorescenční testy 47, 50, 72
imunogenicita 61
imunogeny 58, 60–63, 65, 67–70, 94
imunoglobuliny 16, 20, 47, 60–61, 65, 67–69, 72, 91, 94, 104, 174
– A 16, 66–69
– D 16, 67–68
– E 16, 68
– G 16, 47, 66–70, 91, 135, 174, 208, 211, 213
– M 16, 47, 67–69, 86, 91, 133, 135, 163, 208, 211, 213
imunologická paměť 57–58, 65
imunologická tolerance 58
imunologické laboratorní metody 71
imunomodulace 74
imunomodulátory 74
imunosuprese 16, 74, 79, 174
imunosupresivní léčba 148, 216, 218
imunoterapie 73
inaparentní infekce 16, 66, 78, 123, 137–138, 168, 170, 173, 175, 177, 180, 203
incidence 14, 16, 19, 21, 100, 138, 146, 172, 179, 201, 219, 225, 233

- infekce
 – alimentární 109, 195, 215–216
 – endogenní 16, 122, 130, 214–217
 – exogenní 16, 122, 130, 214–217
 – importovaná 113–115, 117, 119, 133, 161, 172, 193–184, 186
 – inaparentní 16–17, 66, 78, 123, 137–138, 168, 170, 173, 175, 177, 180, 203
 – kapénková 149, 153, 161, 166, 177
 – meningokoková 90, 96, 100–101, 103, 150–152
 – oportunní 17, 38, 73, 204
 – perinatální 17, 80, 200
 – perzistentní 17, 76, 78–79, 170
 – profesionální 17, 95, 100, 105, 148, 188, 193, 208, 211–212, 215, 219, 258
 – spojené se zdravotní péčí 17, 81–82, 125–126, 129, 163, 208, 211, 214–220, 245, 252, 256
 – transplacentární 17, 123, 141
 infekční dávka 16–18, 76, 81, 111, 113, 115, 117, 119, 125, 127, 129, 132, 149, 209, 218
 ingesce 145
 inhalace 163, 195
 inkubační doba 44, 76–78, 86–87, 94, 214
 – extrinsická 18
 inokulace 20, 50, 80–81, 104, 157, 196, 201, 215
 interferony 15, 63–64, 74, 148
 invazivita 22, 24, 76
Ixodes ricinus 181
 izolace 41–42, 50, 84–85, 112, 114, 116

 K
 karanténa 18, 86–87
 karanténní opatření 86, 119, 134, 136, 185, 187, 210, 212, 214
 kataláza 30
 klasifikace bakterií 27
 klíště 18, 21, 83, 102, 78–82, 95–96
 klon 37, 151
 klonování 36
 klostridia 39, 104, 129, 31–32, 94
 koaguláza 30
 kolagenáza 30
 komár 18, 178, 180, 183–187, 195, 218
 komezálkové 24, 37, 194
 komplement-fixační test 50, 71
 komplementový systém 15, 63–64, 70
 komunitní lékařství 217, 219
 konidie 52
 konidiofory 52
 kontakt 14, 18, 38, 41, 57, 63, 70, 84, 86, 97, 102, 104, 221, 230, 240, 245
 kontaktní případ 18
 kontaminace 14, 18, 46, 132, 142, 144–145, 158, 189, 192, 210, 228–229, 243, 245, 247
 – primární 81, 111
 – sekundární 81, 111
 kortikosteroidy 74
 kořenonožci 54
 kouření 218, 228, 231, 245, 251, 255
 kožní testy 56, 70, 150
 kultivace bakterií 43–44
 kultivační média 25, 43–44, 46–47, 52
 kvalita života 221, 227
 kvasinky 26, 37, 52, 105
 kwashiorkor 238

 L
 lékařský dohled 18, 86–87, 104
 lymeská borrelióza 28, 81, 84, 105, 179
 lymfocyty 60–61, 64–65, 68, 70
 – B 58–60, 63, 66
 – T 16, 58–60, 62–63, 66, 70
 – Tc 58
 – Th 58
 – Ts 58

- lymfokiny 63, 65, 70
lysozym 15, 38, 41, 60, 64
- M
- makrofágy 58, 60, 62, 64–65, 69–71, 231
malárie 15, 54, 56, 75, 81, 83, 85, 105, 108, 178, 184, 204
malnutrice proteino-energetická 238
manifestnost 18, 169, 172
Mantoux test 148
marasmus 238
margaríny 239
meningokok 150–152
mikrobiologická diagnostika 37, 41
mikroorganismy 15, 17–18, 21–26, 30, 33, 37–41, 43–44, 47–48, 50, 52, 54, 60, 64–66, 69–71, 73, 77, 82, 88, 90, 115, 214, 218–219, 235, 240, 243, 246
– aerobní 39, 43
– anaerobní 39, 43
– fakultativní 43
– mezofilní 43
– oportunní 24, 38
– psychofilní 43
– termofilní 43
– termorezistentní 43
mikroskopické vyšetření 42–43, 45–47, 50, 118, 124, 148
motolice 55–56
mutace 36
mycelium 26, 52–53
Mycobacterium tuberculosis 28, 87, 149, 154
mykózy 52
– oportunní 53
– podkožní 53
– povrchové 53
– systémové 53
- N
- nakažlivost 18, 77, 153, 156, 167, 188, 205, 208, 212
nálevníci 54
nápoje 237, 240, 242, 248
nemoci z povolání 224, 248–249
nemocnost 19, 109, 111, 133, 148, 151, 153, 188, 208, 214, 228–229, 231, 233
neurotoxiny 30
neutralizace 69–70
normální mikrobiální flóra 37
nosič 19, 77, 79, 87, 90, 217
nosičství 39, 77–79, 87, 215–217
nukleoid 25, 31, 49
nukleokapsida 49
- O
- období nakažlivosti 18, 77, 113, 117, 119, 156, 174, 201, 213
obranné bariéry 25, 40–41
očkovací látky viz vakcíny
očkovací schéma 19, 94, 97, 103, 172
očkování 19, 44, 66, 74, 82, 84, 89, 91–103, 105–108, 225, 248, 252, 256
– kontraindikace 91, 93
– mimořádné 95, 100
– na žádost osob 91, 95, 99–103
– pravidelné 95–96, 108, 252
– selhání 93–94, 101
– simultánní 19, 91
– vedlejší reakce 92–94, 105
– základní 19, 91, 97–98, 102
– zvláštní 95, 99–100
odběry vzorků biologického materiálu 41–42, 178, 247, 252, 256
ohnisko nákazy 19, 86
ohnisko přírodní 19, 83–84
opsonizace 69
ovzduší 228–230, 232, 234, 243
oxidáza 30

- oxidy
 - dusíku 231, 233
 - síry 230, 232
 - uhlíku 33, 35, 230
- P
- paměťové buňky 69
 pandemie 19, 83, 86
 parazité 15, 18, 24–26, 48, 54–55, 68, 76, 105
 parazitologie 24, 54, 108
 pásový opar 170, 204
 patogenita 19, 24, 33, 76, 204, 208
 patogenní agens 15, 17, 76, 84
 pertuse 19, 82, 89, 93, 96, 98, 152–157
 perzistence viru 201
 pili 33
 plané neštovice 48, 78, 82–83, 96, 102–103, 107–108, 147, 170–171
- Plasmodium*
 - *malariae* 184–185, 204
 - *ovale* 184–185, 204
 - *vivax* 184–185
- plazmatické buňky 63, 65, 69
 plazmidy 32, 36, 90
 plísně 26, 39, 52–53, 243
 pohybová aktivita 226–228, 241
 pochutiny 237
 poliomyelitida 78, 83, 92, 97, 103, 137–138
 poliovirus 90, 137–138
 pomocné T buňky viz lymfocyty: Th
 potraviny 20, 22, 81, 87–88, 110–111, 218, 222–223, 228, 237–243, 246
 pouzdro 31–32
 pracovní podmínky 86, 88, 221–222, 248
 prach 82, 125, 195–196, 217, 233
 - biologicky agresivní 232
 - polétavý 232
 prašný spad 232
 prevalence 19, 218–219, 225, 228
 prevence 20, 37, 89–90, 95, 100, 109, 214, 216, 219, 221–226, 236, 239–240, 242, 249, 251–252, 255, 257–258
 - primární 20, 221, 224
 - sekundární 20, 225, 229
 preventivní lékařství 223
 preventivní opatření 14, 20, 85, 215, 221–222, 249
 proces šíření nákazy 14, 19–21, 75, 82, 84, 178, 215–216
 profylaxe 66, 104, 134, 166, 189, 191–193, 207, 219
 prostředí
 - pracovní 88, 221, 224, 226, 228, 231
 - životní 73, 88, 221, 224, 226, 228–229, 232
 proteáza 30
 protiepidemická opatření 14, 20, 77, 79, 84–86, 109, 112, 114, 116, 118, 120, 126, 130, 134, 136, 174, 178, 210, 212, 214, 217
 protilátka 14, 16, 19–21, 41, 46–47, 51, 56, 58, 60–72, 74, 76, 86, 89, 91, 94, 98–100, 104–105, 113, 115, 133–135, 153, 161–163, 173–174, 176–177, 180, 194, 206–208, 211–213, 238
 - třídy 47, 67–69, 91
 Protozoa 15, 23, 54, 56, 75
 prvoci 17, 24, 54, 141, 184, 203
 provozní řád 88, 219, 244, 250–256
 přecitlivělost pozdního typu 70–71
 přenašeči 19, 83, 88, 178, 180, 186–187
 přenos
 - genetické informace 36
 - infekčního agens 15–22, 40, 63, 77, 79–82, 217
 přenos nákazy 19, 22
 - alimentární 117, 123, 138, 141, 146, 149, 158, 161, 181, 218

- biologický 81
- fekálně-orální 80, 113, 116, 119, 122, 125, 127, 134, 136-137, 143-145
- kapénkový 80
- mechanický 81
- nepřímý 20, 22, 81, 119, 127, 145-146, 153, 155, 158, 161, 168, 171, 173, 177, 188, 190, 201, 205, 217-218
- perinatální 123, 171, 205, 209, 212
- pokousáním či poškrábáním 80, 190, 192, 194
- přímý 20-22, 80, 117, 123, 127, 155, 160, 164, 166, 168-169, 171, 188, 201, 217-218
- transplacentární 69, 80, 123, 171, 174-175, 180, 199, 205
- vektorem 20-21, 81, 117, 178, 218
- přenosná dětská obrna *viz* poliomyelitida
- přímý kontakt 20, 80, 87, 217
- příušnice 48, 83, 89, 92-94, 98-99, 103, 107, 171-173, 175-178
- pseudomonády 28, 39, 216, 235
- psychická zátěž 228, 249
- původce nákazy 15, 17-20, 22, 42, 75-80, 88, 216, 218

- R
- R faktory 32
- radioaktivní látky 71, 231
- Radioimmunoassay *viz* RIA
- regulace imunitní odezvy 57, 60-61, 63, 68-69, 73
- reinfekce 17, 136, 164, 180, 198, 200, 203
- rekombinace 36, 66, 165
- represivní opatření 20, 85
- respirační infekce 80, 86, 101, 146, 165, 167
- respirační sekrety 46
- revmatická horečka 73, 157
- rezervoár infekce 18, 21
- rezervoárové zvíře 19, 83, 88, 135, 178-179, 181, 192
- rezidentní flóra 37
- RIA 72
- ribozomy 31-32, 51
- riziková pracoviště 99, 248
- rotaviry 106, 124-125, 235
- růst bakterií 33-35, 43-44
- růstová fáze 44
- růstová křivka 34

- S
- sacharidy 30, 34, 43, 52, 237-241
- Salmonella typhi* 28, 79, 87, 112
- salmonelózy 28, 76, 78, 81, 84, 87, 109-112, 243
- salmonely 44, 81, 90, 110-111
- salutogeneze 227
- saprofyté 24, 26
- sérokonverze 21, 91
- sérologické metody 46, 51
- sérologické testy 47, 56
- sérologické přehledy 173-174
- sezonnost 21, 153
 - výskytu 21
- shift 165-166
- Shigella sonnei* 28, 117
- smog 232-233
 - londýnský 232
 - losangelský 232
 - oxidační 232
 - redukční 232
- spála 28, 83, 86, 157-159
- spalničky 19, 48, 66, 78, 83, 89, 92-94, 96, 98-99, 104, 107, 147, 71-77
- sporadický výskyt 83-84, 146, 151, 163, 165, 167, 172, 195
- sporangia 52
- sporangiofory 52

- spory 21, 26, 33, 52, 131–132, 194
Stafylococcus aureus 38–39, 128, 216–217
 stafylokok zlatý viz *Stafylococcus aureus*
 stafylokoková enterotoxikóza 30, 128, 243
 stafylokoky 29, 39, 81, 128
 sterilizace 21, 87–88, 130, 139, 205, 207, 216, 219, 249–251, 255
 strava 81, 112, 218, 228, 235, 237–239, 241–242, 246, 256, 258
 streptokoky 27, 29, 38–40, 43–44, 80, 146, 157–159, 167
 superinfekce 17, 82, 172, 213
 surveillance 21, 108–109, 138, 140, 167, 206, 214, 222
 symbionti 24
- T
- Taenia saginata* 55, 142–144
Taenia solium 55, 142–144
 tasemnice 55, 142–143
 tenesmy 116–117, 121
 testování celulární imunity 70
 tetanospazmin 30, 193
 tetanus 15, 19, 24, 28, 66, 80–81, 85, 89, 95–96, 98, 102–103, 105–107, 157, 190, 193–194
 – novorozenecký 194
 titr protilátek 20, 47, 51, 69, 91, 174
 tkáňové kultury 50, 90
 tlumivé T buňky viz lymfocyty: Ts
 toxikoinfekce 17
 toxin 14, 17, 25, 66, 69, 81, 89, 104, 118, 121, 128–129, 131–132, 158, 161
 – tetanický 98, 193
 toxoidy 14, 90, 66, 94
Toxoplasma gondii 17, 54, 56, 80, 141, 204
 transformace 239
 tranzientní flóra 37
- tuberkulóza 27–28, 43, 74, 76, 82, 85–86, 89, 91–92, 97, 105–106, 146–150, 204, 249
 tuky 228, 231, 238–239, 241–242
- U
- úmrtnost 21, 109, 184, 214, 225, 228–229, 231–233
- V
- vakcína 15–16, 19, 22, 74, 89–94, 97–103, 105–108
 – typy 89–90
 vehikulum původce nákazy 22
 vektor nákazy 18–21, 81, 108, 178, 218
 veřejné zdravotnictví 226
 viremie 17, 22, 137, 203, 211
 viridace 44
 virion 25, 49, 127
 virové průjmy 124
 virulence 22, 24–25, 52, 73, 76, 82, 121, 192, 196, 213, 218
 viry
 – EB virus 78–79, 168, 203
 – hepatitidy typu A (VHA) 48, 133
 – hepatitidy typu B 76, 79, 87, 98, 203, 208, 213
 – hepatitidy typu C 79, 87, 203, 212
 – hepatitidy typu D 203, 213
 – HIV 48, 87, 203–206
 – chřipky A, B, C 48–49, 101, 146, 165–166
 – klasifikace 49
 – klíšťové encefalitidy 48, 81, 83, 181
 – kultivace 50
 – morfologie 49
 – příušnic 48, 99, 147, 177
 – rostlinné 4824
 – spalniček 48, 99, 147, 172–174
 – vztekliny 48, 104, 190–191, 193

- zarděnek 17, 48, 80, 99, 147, 175
 - živočišné 48, 165–166
 - vnímavost 20, 36, 69, 72, 76, 82, 105, 218
 - vnímavý hostitel 19, 20–22, 75–76, 79–80, 82, 217–218
 - vrozený zarděnkový syndrom 175–176
 - vstupní brána infekce 16, 18, 76, 80, 146, 195, 218
 - výskyt
 - endemický 15, 20, 83, 99, 113–114, 118, 121, 134, 137, 143, 151, 183, 186, 193, 213
 - enzootický 84
 - epidemický 19–20, 83, 110, 115–116, 119, 145, 150, 195
 - sporadický 20–21, 83–84
 - vyšetření
 - likvoru 42, 46, 139
 - mikrobiologické 42, 47, 217
 - moče 45, 113
 - rektálního výtěru 46–47, 112, 115, 117
 - stolice 46, 86
 - vyšší stupeň dezinfekce 88, 250, 252, 255
 - výtrusovci 54
 - vzteklina 48, 80, 84, 91, 102, 104–105, 190–193
 - vzorový provozní řád zdravotnického ambulantního zařízení 250
 - vzorový provozní řád zdravotnického zařízení a ÚSP 254
- Z**
- zarděnky 17, 48, 78, 80, 83, 89, 92–94, 96, 98, 107, 147, 171–177
 - zásobní granula 31–32
 - záškrt 14, 24, 28, 30, 44, 66, 89, 96, 98, 103, 106–107, 157, 160–161
 - Zdraví 21* 225
 - Zdraví 2020* 225
 - zdroj nákazy 14, 16, 18–20, 22, 77, 79–80, 85–87, 96, 215, 217–218
 - zdroj původce nákazy 77, 216
 - zoonózy 22, 79, 84, 140, 191, 195
 - zvýšený zdravotnický dozor 18, 86